

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

100 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVII NR. 27

Vineri,
7
IULIE
2017

„Rezonz direct cu
bucuriile și necazurile
oamenilor de aici”

(Paginile 3 și 5)

Tabăra de iconografie
pe sticlă
la Budapesta

(Pagina 7)

Cupa Internațională de Șah
„Alexandru Hoțopan”
2017

(Pagina 10)

Calendar ortodox

- 10 iulie, luni, Sf. 45 de Mc. din Nicopolea Armeniei; Sf. Mc. Apolonie, Vianor și Siluan
- 11 iulie, marți, Sf. M. Mc. Eufimia; Sf. Olga, împărăteasa Rusiei; Sf. Cuv. Leon din Mandra
- 12 iulie, miercuri, †) Cinstirea Sf. Icoane Prodromița de la Muntele Athos; Sf. Mc. Proclu și Ilarie
- 13 iulie, joi, Soborul Sf. Arhanghel Gavriil; Sf. Cuv. Ștefan Savaitul; Sf. Mc. Golinduhia din Persia; Sf. Cuv. Sara
- 14 iulie, vineri, Sf. Ap. Achila; Sf. Mc. Iust și Iraclie; Sf. Cuv. Nicodim Aghioritul (Post)
- 15 iulie, sâmbătă, Sf. Mc. Chiric și Iulita; Sf. Cuv. Iosif, Arhiep. Tesalonicului; Sf. Vladimir, Luminătorul Rusiei
- 16 iulie, duminică, Sf. Sfințit Mc. Atinoghen cu cei 10 ucenici ai săi; Sf. Mc. Avudim și Faust. Duminica a VI-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul al IV-lea Ecumenic; Vindecarea slăbănogului din Capernaum)

Sărbătorirea unui deceniu de la întronizarea PS Episcop Siluan

În sâmbăta din 8 iulie, în Catedrala Episcopală Sf. Nicolae din Jula va avea loc o Liturghie Arhierească cu ocazia sărbătorii a 10 ani de la momentul hirotoniei și întronizării în misiunea de Episcop al Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și conducător spiritual al credincioșilor români ortodocși din această țară a *PS Episcop Siluan*. Slujba va începe la ora 10.00.

Sfințirea Capelei Ortodoxe Române la Seghedin

Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul românilor ortodocși din Ungaria se va afla duminică, 9 iulie, în mijlocul credincioșilor din Seghedin. Părintele Episcop va sfinți la Seghedin o nouă capelă ortodoxă și va oficia Sfânta Liturghie, alături de *pr. Aurel Becan*, protopop de Seghedin și ați preoți și diaconi. Până în prezent, românii ortodocși din Seghedin au participat la slujbele în limba română o dată pe lună, în biserica sârbească din oraș. De luna aceasta, parohia din Seghedin va avea o capelă amenajată în incinta Hotelului Forrás, str. Szent György, nr. 16-24.

Parastas în amintirea interpretei Florica Duma, la Jula

Duminică, 9 iulie, la Jula va avea loc un parastas în amintirea celei care a fost Florica Duma. Celebra interpretă de muzică populară din Bihor, îndrăgită de comunitatea românilor din Ungaria, s-a stins din viață la Oradea, în data de 9 mai a.c. Florica Duma s-a născut în 1946, în cătunul Caranzel din județul Bihor. A concertat de mai multe ori la Micherechi și Jula, unde și-a făcut numeroși prieteni, de aceea comunitatea din Jula dorește să-i aducă un omagiu. Duminică, după sfânta slujbă săvârșită de părintele *Teodor Marc*, în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Jula, va avea loc o slujbă de parastas, la care vor participa și foști colegi de scenă ai Floricăi Duma de pe meleaguri bihorene. Întâlnirea va continua la Campingul Marc din Jula la o agapă.

Poza săptămânii

Cât de micuță atât de mare campioană la șah

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

ANNO

Calendarul Românesc 1994

Calendarul românesc 1994 informează cititorii, la pagina 140, despre tradiționala tabără etnografică de la Crâstor, unde 10 tineri din comunitate, însoțiți de etnografi, au efectuat o muncă de cercetare și colectare a obiectelor de cult bisericesc și alte materiale tradiționale de la Capela Ortodoxă Română din Crâstor și de la localnici. La Crâstor elevii participanți la tabără au depus o muncă deosebită, folosindu-se de cunoștințele și sfaturile comunicărilor de pregătire, ascultate în prealabil. Astfel o mulțime de lucruri valoroase au ajuns în colecția muzeului. Au fost și cumpărate din sat foarte multe obiecte pentru colecția Muzeului „Erkel Ferenc” din Jula, în total 102 piese etnografice, dintre cele mai prețioase fiind textilele țesute la război și piese de port popular.

Stimați cititori, acest colț de pagină îl vom dedica în cursul acestui an amintirilor, vremurilor trecute. La evocarea acestora ne vom folosi de „Calendarele” vechi pe care le avem în arhiva redacției noastre. Fiți alături de noi în această călătorie în timp!

Pe copertă: Concurs de șah la Jula
Foto: Ioan Cozma

„Rezonez direct cu bucuriile și necazurile oamenilor de aici”

PS Siluan, la 10 ani de slujire arhierescă printre românii ortodocși din Ungaria

Exact cu 10 ani în urmă, pe 8 iulie, în ziua când Biserica ortodoxă îi sărbătorește pe Sfinții Mucenici Epictet și Astion, sfinți dobrogeni din a căror moaște se găsește particule și în Catedrala Sf. Nicolae din Jula, a avut loc hirotonia și instalarea celui de-al doilea Arhiepiscop al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, PS Siluan Mănuilă. Zeci de preoți și sute de credincioși români din Ungaria, dar și mulți oaspeți din România au participat la slujba de hirotonie, un moment solemn și de mare însemnătate pentru Biserica noastră. La aniversarea a unui deceniu de la instalarea sa în funcția de Ierarh, Preasfințitul Părinte Siluan ne-a mărturisit despre bucuriile, grijile și planurile sale.

— Zece ani este o perioadă de timp nici prea scurtă, nici prea lungă. Ați fost numit Episcop al românilor ortodocși din Ungaria la o vârstă tânără, la 36 de ani, plin de putere și forță creativă. Ce gânduri vă încearcă la zece ani de slujire arhierescă? Cum apreciați realizările din acești 10 ani?

— În primul rând un sentiment de mulțumire și de recunoștință față de Bunul Dumnezeu, pe Care L-am simțit aproape în acești ani și în noua misiune care mi-a fost încredințată atunci, de a-i îndruma duhovnicește pe românii ortodocși din Ungaria. Nu a fost ușor, mai ales la început, deoarece este o responsabilitate mare, față de Dumnezeu și față de oameni, de clericii și credincioșii care alcătuiesc comunitatea ortodoxă românească din Ungaria și care, după anul 1920, și-au dorit cu ardoare să se poată organiza la nivelul unei Eparhii și să-și păstreze, astfel, credința și datinile strămoșilor lor. Iar cerințele de a sta în fruntea clericilor și a conduce o Eparhie nu sunt chiar atât de simple. Dar, pe de altă parte, un mare avantaj a fost și faptul că nu am fost eu începătorul de drum în această misiune nobilă, ci veneam după o slujire rodnică, dinamică și foarte eficientă, desfășurată în fruntea Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria de predecesorul meu și cel dintâi Chiriarh al acestei Eparhii, hirotonit și instalat în Catedrala Episcopală din Jula în 1999, de Preasfințitul Părinte Episcop Sofronie Drincec, care a organizat și a condus această Episcopie cu vrednicie, timp de 8 ani, mai înainte de a ajunge Episcopul Oradiei. De fapt, am și fost călugăriți deodată, la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, din județul Arad, în 11 august 1995 și iată că și în Ungaria, după un număr oarecare de ani, am avut o misiune comună, desfășurată pe rând, în cadrul aceleiași comunități. Îi mulțumesc, și pe această cale, pentru încrederea și sprijinul acordate de-a lungul vremii.

În acest context, recunoștința față de Dumnezeu și de toți cei care au conturat drumul existenței mele până la momentul respectiv, din 8 iulie 2007, dar și după aceea, este cea care primează, și de asemenea, mulțumirea sufletească pentru toți acești ani.

Consider că au fost ani importanți și rodnici, atât din punctul de vedere al acomodării și exercitării misiunii încredințate, cât și al realizărilor din această perioadă, la nivel personal, dar și al instituției pe care o conduc. Astfel, menționând câteva dintre aceste realizări, aş remarca faptul că în interiorul Episcopiei am reușit să menținem un bun echilibru și o colaborare între clericii ei, dar și în raport cu conducătorii celorlalte instituții românești din Ungaria și, în special, din Jula. Au fost făcute câteva restaurări importante la biserici, case parohiale, sau alte clădiri, ca de pildă la Catedrala Episcopală din Jula, printr-un proiect european transfrontalier, la Așezământul Monahal Românesc din Budapesta, la bisericile din Jula Mică, Micherechi, Apateu, Săcal, Otlaca-Pustă, Bichișciaba, Bichiș, Jaca, Crâstor, Veherd, etc., dar mai rămân încă multe de făcut și în acest domeniu. Au fost inaugurate instituții sau clădiri noi, ca de pildă Așezământul Monahal Românesc „Sfântul Ioan Botezătorul” și Centrul Misionar-Pastoral și Cultural „Sfântul Vasile cel Mare” de la Budapesta; Expoziția Muzeală Permanentă a Episcopiei, realizată la Jula, cu obiectele cele mai reprezentative, de patrimoniu, de la diferite Parohii care alcătuiesc Episcopia; altarul de vară, în stil maramureșean și ansamblul din parcul Catedralei, de la Jula; paraclisul de lemn, tot în stil maramureșean, de la Parohia Otlaca-Pustă; altarul de vară, parcul cu habitat natural, poarta maramureșeană, achiziționarea fostei școli confesionale și amenajarea curții, la biserica din Apateu; paraclis nou, pentru românii din Seghedin, amenajat la Hotelul Forrás, prin colaborare cu conducerea hotelului, etc. A fost întărită colaborarea cu Eparhii și Episcopi din România, care au participat, împreună cu alți slujitori și grupuri corale, la numeroase hramuri de biserici și alte manifestări culturale, ținute la biserici românești din Ungaria.

(Continuare în pagina a 5-a)

la românească, rugăciune către Dumnezeu

La Budapesta, Ziua Universală a lei a fost marcată de un eveniment organizat de Institutul Cultural Român, sâmbătă, 24 iunie, la sediul său din Capitala Ungariei.

Cu acest prilej a fost invitată doamna profesor Despina Bălteanu, meșter popular din Băile Herculane, cu o expoziție cuprinzând 30 de ii românești și două costume populare: unul bărbătesc și unul femeiesc.

În deschiderea expoziției, Eunicia Trifa a amintit publicului că, în anul 2013, la inițiativa comunității online La Blouse Roumanie, s-a propus ca data de 24 iunie să devină o zi dedicată ei. Despina Bălteanu a mărturisit că este profesor de fizică și, chiar dacă la prima vedere pare paradoxal, a descoperit similitudini între fizică și modelele ei românești. Dragostea și prețuirea care o simte pentru tradiția românească, precum și gândul de a duce mai departe ceea ce îi reprezintă pe strămoșii noștri au determinat-o să se întoarcă la ia românească. Astfel, în anul 2012 a deschis în localitatea Băile Herculane un magazin și un atelier de confecționare a iilor. A precizat că, în simplitatea ei, ia este încărcată de spiritualitate și simbolistică. Când începeau să coase, străbunele spuneau întotdeauna o rugăciune. În modelele cusute pe ii se poate descoperi simbolul Sfintei Treimi. Crucea se coase cu trei fire de ață și se numește Crucea Sf. Andrei, deoarece acest sfânt a fost crucificat pe o cruce în formă de x. Râurile cusute sunt simboluri între Cer și Pământ, coloane ale Infinitului.

(Continuare în pagina a 5-a)

8 iulie

Sfinții Mucenici Epictet și Astion, făcătorii de minuni

Sfinții Epictet și Astion, considerați cei mai vechi martiri de pe teritoriul României, au viețuit în a doua jumătate a secolului al III-lea, primind moarte mucenicească în timpul persecuției împăratului roman Dioclețian (284–305), în anul 290.

Originar din părțile Răsăritului, Sfântul Epictet a primit harul preoției și pentru credința sa cea puternică, Dumnezeu i-a dăruit și darul vindecării orbilor, ologilor și a celor demonizați. A devenit destul de cunoscut, astfel că avea mai mulți ucenici. Între aceștia, s-a făcut remarcant Astion, nepotul unui senator roman, care îl însoțește pe Epictet în activitatea de propovăduire a Evangheliei lui Hristos. Bun fiu duhovnicesc al părintelui Epictet, Astion a primit și el, la rândul-i, harisma facerii de minuni, ajungând să scoată demoni și să vindece bolnavi.

În jurul anului 290, Sfinții Epictet și Astion au ajuns să vestească Evanghelia în cetatea Halmyris, pe malurile Dunării, unde au câștigat pentru Hristos mulțime mare de oameni. Aceasta și datorită tămăduirilor minunate pe care le săvârșeau și pentru care nu pretindeau altă plată, decât convertirea la creștinism. Deși străini de neam, cei doi misionari au făcut mulțime de ucenici, prin dragostea lui Hristos pe care o împărtășeau tuturor. Această activitate nu a fost bine văzută de autoritățile cetății, care profitând de prezența în oraș a unui comandant militar, pe nume Latronianus, i-au denunțat pe sfinți ca „vrăjitori și ghicitori”. Arestați, cei doi nu au dat nici un fel de date despre numele, familia și patria lor, ci doar că sunt creștini și că aceasta este identitatea lor adevărată. În timpul judecății, desfășurată în mijlocul orașului, fețele lor străluceau ca soarele. Pentru că au refuzat să jertfească idolilor, au fost supuși la grele torturi, dar, minune, în loc să se lepede, sfinții mărturiseau pe Hristos. Acest lucru l-a determinat pe unul dintre judecători să se convertească la creștinism, împreună cu toată casa lui. Văzând fermitatea celor doi creștini, ale căror răni au fost frecate cu sare și oțet, prigonitorii i-au aruncat într-un cazan cu smoală clocotită. Prin puterea lui Hristos, Sfinții Epictet și Astion nu s-au vătămat, de aceea au fost condamnați la 30 de zile fără mâncare și băutură.

După scurgerea acelei perioade, văzând că nu îi poate învinge, Latronianus a cerut moartea lor prin decapitare, ceea ce s-a petrecut în ziua de 8 iulie 290. Actul martiric spune că trupurile celor doi erau albe ca zăpada și că cei ce sufereau de vreo boală, durere sau grijă și se atingeau cu credință de acestea sau le sărutau cu evlavie, se vindecau.

Biserica le săvârșește prăznuirea în fiecare an, în ziua martiriului lor, 8 iulie, și îi numără în ceata sfinților tămăduitori și fără de arginți. Cinstitele lor moaște, aflate în România, la Mănăstirea Halmyris din Episcopia Tulcii, izvorăsc și astăzi mulțime de tămăduiri.

Rugăciune

Sfinților Mucenici Epictet și Astion căutați acum spre noi, cei ce cu umilință cădem înaintea sfintei voastre icoane și cinstim sfintele voastre moaște și ca unii ce v-ați învrednicit de mare cinste înaintea Atotputernicului Dumnezeu, rugați-vă Acestuia să ne izbăvească de toate necazurile și primejdiile și să dea iertare de păcate sufletelor noastre. Și ca cei ce sunteți podoaba și ocrotitorii ținutului Dobrogei, împreună cu Sfinții martiri Zotic, Atal, Camasie și Filip, purtați de grijă mulțimii credincioșilor ce vă aduc vouă cinstire.

Primiți acum prinosul nostru de dragoste, laudă și mulțumire către milostivul Dumnezeu și prin darul Celui Atotputernic, vindecați bolile noastre sufletești și trupești, după cum ați vindecat și copila acelui mare dregător. Și precum în timpul vieții voastre mulțime de oameni ați vindecat, asemenea vindecați și sufletele noastre cele asuprite de patimi și dureri. Și după cum prin viață curată, credință și sfântă nevoință, ați biruit

puterea vrăjmașilor diavoli și ați câștigat mila Dumnezeului nostru Celui în Treime slăvit, așa și pe noi întăriți-ne în credință și ajutați-ne să fim biruitori în lupta cu păcatul, spre câștigarea virtuților în locașurile cerești. Ca împreună cu voi să cântăm lui Hristos Dumnezeu în Împărăția cea fără de sfârșit.

Că Lui I se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, împreună cu Cel fără de început al Lui Părinte și cu Preasfântul și Bunul și de viață făcătorul Lui Duh, acum și pururea și în vecii vecilor: Amin.

Cripta în care au fost descoperite moaștele Sfinților Epictet și Astion

Cetatea Halmyris, vedere interioară

(Urmare din pag. a 3-a)

„Rezenez direct cu bucuriile și necazurile oamenilor de aici”

A fost acordată o atenție mai mare și copiilor, prin ore și tabere de religie, sau tabere de iconografie, ținute la Budapesta, Jula, Micherechi, Jaca, Otlaca-Pustă, Bătania, sau prin implicarea copiilor în diferite acțiuni social-caritative și în reînvierea unor tradiții românești, ca de pildă cea a colindatului, de Crăciun, etc.

În concluzie, deși ar mai fi încă multe de făcut, cred că rolul și realizările Bisericii Străbune, prin intermediul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, și nu doar în cei 10 ani, ci de când a început ea să funcționeze propriu-zis, au fost considerabile și benefice pentru membrii ei, dar și pentru întreaga comunitate românească din Ungaria, pentru echilibrul ei și pentru menținerea identității naționale, spirituale și culturale, românești și ortodoxe.

— Ce ați fi făcut altfel?

— Având în vedere faptul că atunci când am venit în Ungaria eram deja Ieromonah, adică Preot călugăr și Duhovnic și că anterior am avut atât o activitate în cadrul Episcopiei Aradului (la Mănăstirile Hodoș-Bodrog și „Sfântul Simeon Stâlpnicul”, din Arad-Gai), cât și o perioadă de studii post-universitare în Grecia, la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Atena, unde am învățat și limba greacă modernă, probabil că în cazul în care nu ajungeam la românii din Ungaria, aș fi continuat activitatea de slujire în cadrul Bisericii Ortodoxe Române, într-una dintre mănăstirile sau așezămintele bisericești din România, de pildă din Episcopia Aradului, de unde am și plecat în Grecia, sau de la Muntele Athos. Dar dacă Dumnezeu a rânduit ca lucrurile să urmeze acest curs și având în vedere toate cele petrecute în acești ani, cred că nu a fost întâmplător, că așa a binevoit El și că mi-am făcut datoria, măcar și într-o oarecare măsură. Timpul, însă și trecerea lui, este un sfetnic bun și un evaluator obiectiv a tot ceea ce rămâne în urma fiecăruia dintre noi.

— Care v-au fost prioritățile, sau obstacolele în ceea ce ați realizat?

— După cum spuneam și în cuvântul de instalare, ținut în 8 iulie 2007, dorința mea era aceea de a continua lucrarea începută de predecesorii mei, de a întări și consolida rolul Bisericii noastre, în primul rând în conștiința clerului și credincioșilor noștri, dar și în raport cu alte instituții românești din Ungaria, cu instituții ale Statului Ungar și Român (reprezentanțele diplomatice, de la Jula, Seghedin și Budapesta), cu celelalte jurisdicții ortodoxe din Ungaria (sârbi, greci, bulgari, maghiari și ruși) și cu alte confesiuni; de a înmulți, prin rugăciune și slujbe, dar și prin exemplul personal, numărul celor care merg la biserică; să încercăm să avem o relație bună cu școlile și un cuvânt de spus în viața elevilor români din Ungaria; să avem grijă de restaurarea bisericilor și de sporirea patrimoniului material și cultural al Parohiilor noastre; de a păstra o bună legătură cu Eparhiile Surori din România și de a face cât mai cunoscută existența, activitatea și valorile românilor din Ungaria, prin mediatizarea foarte eficientă și promptă a tuturor activităților și realizărilor importante ale Episcopiei noastre, în special prin mijloacele de comunicare media ale Patriarhiei Române (TV Trinitas, Centrul de Presă „Basilica”, Ziarul „Lumina”, etc.), ale comunității românești din Ungaria („Ecranul nostru”, Emisiunea de radio în limba română, de la Studiourile din Seghedin, revistele „Foaia Românească” și „Cronica”, din Jula), și prin alte entități media, etc. Și obstacolele au fost numeroase, de-a lungul vremii, dar cred că am reușit să le depășim. Între acestea menționăm: lipsa de experiență, la început; puținătatea personalului și a fondurilor materiale; numărul mic al celor care constituie astăzi comunitatea românească din Ungaria și anumite reticente, din partea ei; mentalitatea oamenilor și felul cum au fost înțelese și apreciate anumite eforturi ale noastre; cunoașterea în mai mică măsură a limbii române, de către membrii comunității, și a limbii maghiare, din partea noastră; anumite probleme de birocratie; lipsa de coeziune, sau încetineala cu care aceasta se poate realiza, spre binele instituțiilor și a oamenilor din cadrul comunității, etc.

— De 10 ani ca Episcop, dar ca preot misionar trăiți printre românii din Ungaria de aproape 20 ani. Ce simțiți atunci când se întâmplă în comunitate un eveniment de bucurie? Se întâmplă să fiți trist, sau să lăcrimați pentru românii ortodocși din Ungaria și pentru unele întâmplări de aici?

— Da, mi s-a întâmplat de multe ori, să rezenez direct cu bucuriile și necazurile oamenilor de aici și cred că este firesc să fie așa, mai ales

atunci când ajungi să îi cunoști mai bine pe oameni și să se dezvolte un sentiment reciproc de respect și apreciere. Nu întotdeauna a fost așa și aceasta cred că s-a datorat și faptului că la început nu cunoșteam deloc limba maghiară și a intervenit această barieră inevitabilă a comunicării, în special la românii din Bihorul Unguresc, unde mi-am desfășurat prima parte a activității de cleric, iar un oarecare rol l-au jucat și particularitățile oamenilor și ale comunității românești, în general, pe care ajungi să le descoperi cu timpul. Însă și în acea perioadă, ca Ieromonah și Stareț la Mănăstirea din Săcal, de pildă, i-am simțit pe oamenii de acolo ca pe niște bunici ai noștri, care apreciau prezența și lucrarea noastră în mijlocul comunității lor. Pe parcurs, a venit și o cunoaștere mai bună a românilor din Ungaria, a felului cum funcționează instituțiile de aici, a eforturilor și realizărilor lor, dar și a dificultăților cu care se confruntă, a rolului pe care trebuia să îl joc, în noua calitate, de Ierarh și Arhipăstor al lor, dar și de reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române și de liant, și din acest punct de vedere, și apoi acest sentiment de prețuire și de atașament al unora față de alții a crescut foarte mult, încât aș putea spune că în prezent suntem pe aceeași lungime de undă, și la bine, și la greu.

— Cu ce gânduri vă îndreptați spre anii ce urmează? Ce vă propuneți pentru viitor?

— Cu gânduri de speranță și de încredere în Bunul Dumnezeu, care cred că ne va ajuta să continuăm și să dezvoltăm ceea ce am reușit să facem și până în prezent. Cu mai multă liniște, decât acum zece ani, pentru că între timp a intervenit și o experiență de viață și o altă cunoaștere a realității, care contează foarte mult. Și cu rugăciune către Dumnezeu, către Maica Domnului și către toți Sfinții Săi, pentru a ne lumina și ajuta în continuare, pentru că, după cum se știe și spune și cuvântul scripturistic, oricât ar fi de talentat, de priceput și de bine intenționat omul, fără ajutorul lui Dumnezeu și al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, nu putem să facem nimic (Ioan 15, 5). Sau, în nici un caz, nimic din cele ale Bisericii, care trebuie să se facă potrivit dorinței, îndemnurilor și poruncilor Lui.

Pentru viitorul apropiat, îmi doresc să putem continua slujirea în mijlocul tuturor credincioșilor noștri, să putem atrage mai mulți oameni, dar și tineri, la Biserică și la Sfintele Slujbe, să descopere, de bunăvoie, sau să redescopere, să aprecieze și să iubească principiile și valorile credinței noastre ortodoxe, datinile și tradițiile noastre strămoșești și românești, să putem forma împreună o mare familie, care se simte bine împreună, care știe să își descopere problemele și năzuințele și să lupte pentru îndeplinirea lor, în deplin respect față de ceilalți, care știe să transmită copiilor lor și alte valori, în afară de cele materiale și lumești. Să putem continua restaurarea bisericilor și capelilor noastre, mai ales ale celor care au grabnică nevoie de reparații. Să avem mulțumire sufletească, din tot ceea ce facem și să putem, de asemenea, continua rolul benefic pe care cred că l-am avut în sufletele și viețile oamenilor și să mergem înainte, cu nădejde, râvnă și bucurie, pe calea care duce spre dobândirea vieții veșnice și a Împărăției Cerurilor, după tradiția și învățăturile Bisericii noastre Românești și Ortodoxe.

E.Ș.

(Urmare din pag. a 3-a)

la românească, rugăciune către Dumnezeu

Despina Bălțeanu a mai precizat că în ultimii ani a descoperit în modelele vechi de cusături simboluri cu rol de ocrotire. Pe fiecare ie era un semn împotriva deochiului. „la românească este o rugăciune către Dumnezeu”.

În cadrul evenimentului, profesor universitar Florin Cioban, lector la Catedra de limba și literatura română din Budapesta a explicat semnificația sărbătorii Nașterii Sf Ioan Botezătorul, numită în popor și Sânzienele sau Drăgaica, care se suprapune peste o veche sărbătoare dedicată cultului solar. Cea mai scurtă noapte a anului, când se deschid cerurile, a avut întotdeauna o conotație magică. Sânzienele fac parte din categoria ielelor, care sunt și bune și rele, sânzienele fiind considerate zâne bune.

Evenimentul din 24 iunie s-a prelungit în zilele de 26–28 iunie, într-o șezătoare organizată la sediul ICR și coordonat de Despina Bălțeanu în cadrul căreia participantele au avut ocazia să învețe cum se croiește o ie și primele litere din alfabetul confecționării ei românești.

Gabriela Enea Elekes

Elevi din Bătania în tabără de lectură la Jula

Un grup de 15 elevi de la Școala generală „Lucian Magdu” din Bătania au participat, în perioada 26–30 iunie, la o tabără de citire la Jula. Pentru o frumoasă vacanță de vară, participanții s-au putut distra învățând și învăța distrându-se. Tabăra a fost dedicată anul acesta copiilor din clasele 1–3 și 6. Ei au avut parte în tabăra de la Jula de multe activități, distracție, vizite la mai multe instituții din oraș, în zilele de caniculă au avut parte de câteva ore la ștrandul Băilor Cetății, iar în cadrul lecțiilor au citit, au făcut cunoștință cu povestitorii români din Ungaria, au creat și ei povești, au desenat, și-au îmbunătățit deprinderile de citire conștientă și rapidă.

Conform celor spuse de profesorii însoțitori la tabără, formele și metodele de lucru au fost individuale și de grup, selectate în dependență de nivelul de pregătire a micuților. Obiectivul acestei tabere este să îndemne tinerii spre dragostea de lectură, de aceea accentul a fost pus în cadrul lecțiilor pe poveste, lucrul în echipă, dezvoltarea câmpului vizual de citire, aplicarea jocului, îmbogățirea vocabularului, etc. Tinerii au fost însoțiți la Jula de către patru cadre didactice, *Kreszta Beatrix, Nagy Györgyné, Márta Zsuzsana, Janosov Miklós*, dar pe parcursul săptămânii s-au mai alăturat și alte doamne profesoare din Bătania care le-au ținut copiilor mai multe activități. Tabăra s-a realizat cu sprijinul unui proiect câștigat la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane, în colaborare cu Școala Generală și Grădinița Română „Lucian Magdu” și Fundația „Lucian Magdu” din Bătania.

A.B.

Burse de studii oferite de România tinerilor români din Ungaria

Conform informațiilor primite de la Consulatul General al României la Jula, despre oferta de locuri în ciclul I (licență) a Ministerului Educației și Cercetării Științifice din România, subvenționate de stat „cu bursă” sau „fără taxă, fără bursă”, pentru tinerii etnici români din Ungaria, în anul universitar 2017–2018, anul acesta numărul locurilor este de 26. Acestea sunt: 9 cu bursă și 17 fără taxă, fără bursă. Toate cele 26 de locuri sunt cu scutire de plata taxelor de școlarizare și cu cazarea gratuită a studentului în campusurile universitare. Cele 9 locuri „cu bursă” presupun o bursă în lei, celelalte 17 „fără taxă, fără bursă” nu reprezintă această sumă, deci diferența între cele două categorii de bursă o reprezintă doar acea sumă oarecare primită de elev în plus.

Astfel tinerii români din Ungaria pot să-și înainteze dosarele la școala la care vor dori să studieze, între următoarele oferte de bursă ale Statului Român:

Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București oferă anul acesta două locuri (1 – Agricultură, 1 – Biotehnologii pentru industria alimentară), iar cu două locuri vine Universitatea din București (1 – Limba și literatura modernă – limba și literatura catalană (B), 1 – Psihologie). Un loc la Medicină

oferă Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, iar Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova oferă 4 locuri (2 – Farmacie, 2 – Medicină dentară), Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad oferă anul acesta 4 locuri (2 – Educație fizică și sportivă, 2 – Psihologie). Pentru Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca s-a primit două locuri la specializarea Medicină veterinară. Universitatea „Babes Bolyai” din Cluj-Napoca oferă un loc la Științe ale comunicării-Media digitală, Universitatea din Oradea 2 locuri (1 – Sport și performanța motrică, 1 – Ingineria sistemelor electroenergetice), Universitatea de Arte din Târgu Mureș oferă un loc pentru Teatru și artele spectacolului (actorie), Universitatea „Politehnica” din Timișoara oferă un loc pentru Mecatronică și robotică, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara 2 locuri la Facultatea de Agronomie-Agricultură și un loc la Inginerie și management în industria turismului, iar trei locuri are anul acesta Universitatea de Vest Timișoara. (2 – Educație fizică și sportivă, 1 – Relații internaționale și studii europene).

Pentru informații suplimentare sunați la Consulatul General al României la Jula, la numărul de telefon: 06-66-465130.

A.B.

Tabăra de iconografie pe sticlă la Budapesta

Cu binecuvântarea PS Episcop *Siluan*, în săptămâna 26 iunie – 2 iulie, la Budapesta a avut loc cea de a șasea ediție a Taberei de iconografie pe sticlă pentru copii.

Tabăra a fost inițiată și organizată din anul 2012 de președinta Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta, *Gabriela Elekes*, și susținută financiar de Autogovernarea Românească din cartierul XI, din capitala Ungariei. Ca și edițiile precedente, tabăra s-a desfășurat în clădirea care a aparținut Fundației Gojdu și în care funcționează Capela Ortodoxă Română și Așezământul Monahal Sfântul Ioan Botezătorul. De la an la an, această tabără de creație a devenit tot mai populară și așteptată în comunitatea budapestană.

Sub îndrumarea Părintelui Paroh de la Jaca, *Cosmin Pop*, în această săptămână, 12 copii, cu vârste cuprinse între 7 și 15 ani, au încercat să pătrundă în tainele picturii pe sticlă, cu inocența și cu talentul cu care fiecare este înzestrat.

Tabăra a fost și un prilej de a lega prietenii și de a-i convinge pe copii că prin răbdare și perseverență pot face lucruri frumoase, care le aduc bucurie lor și celor din jur.

Este o satisfacție și pentru organizatori să descopere că s-a creat un grup de copii interesați de acest gen de petrecere a vacanței, care renunță pentru un timp la tentațiile lumii virtuale din zilele noastre. Și ediția din acest an s-a bucurat de purtarea de grijă părintească și de ospitalitatea pr. *David Pop* și a maicilor de la Așezământul Monahal Sfântul Ioan Botezătorul.

În ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel (29 iunie), Sfânta Liturghie a fost oficiată la Budapesta de către Părintele Protosinghel *David Pop*, Superiorul Așezământul Monahal împreună cu Părintele Paroh de la Jaca, *Cosmin Pop*, după care copiii participanți la tabără au fost împărțiți.

Tabăra de iconografie pe sticlă de la Budapesta s-a încheiat duminică, 2 iulie, după oficierea Sfintei Liturghii, prin expunerea în Sala Gojdu a lucrărilor executate de copii, în această săptămână.

În deschiderea expoziției, pr. *Cosmin Pop* a precizat că rolul acestor tabere este de a-i aduce pe copii în preajma bisericii, a tradiției și culturii românești și de a-i rupe pentru un timp de viața virtuală a calculatorului și a internetului, unde lucrurile, imaginile apar la o simplă apăsare de buton. „Și Dumnezeu putea să facă Lumea într-o clipă, dar a creat-o în șase zile, iar în a șaptea zi s-a odihnit, prin aceasta a vrut să ne învețe că lucrurile cu adevărat mărețe se fac în timp și cu multă trudă și răbdare”.

La eveniment a fost prezent și *ES Marius Lazurcă*, Ambasadorul României în Ungaria.

G. E. E.

Pulitzer și povestea lui, din Macău la Missouri (2)

Criza

Acum, nu mai există niciun ziar local tipărit care să apară în Makó. Singura publicație cotidiană care ajunge în oraș este regionalul Délmagyarország. Se editează la Szeged și conține știri despre Mako, atunci când se întâmplă ceva. Ziarele se vând la supermarket, iar acest regional costă 199 de forinți (echivalentul a trei lei) exemplarul. Nu mai este nici postul de radio local, s-a desființat și el acum câțiva ani, a rămas unul regional cu sediul în același Szeged. În ziua când am ajuns la Makó, în ediția cotidianului regional, știrile despre orașelul lui Pulitzer erau vreo trei: Se anunța finanțarea unui proiect de filtrarea a apei potabile, înființarea unui sens giratoriu într-o intersecție unde în ultimii zece ani avuseseră loc 35 de accidente și patru morți și anunțul că se vor schimba steagurile decolorate din localitate.

În Muzeul József Attila, în expoziția destinată zilei de târg, se păstrează o tarabă cu ziare din secolul trecut. Erau foarte multe. „Niciodată până acum”, precizează Szikszai Zsuzsanna, directoarea muzeului, „n-a fost ca Makó să aibă mai puțin de două ziare proprii în același timp. Iar de-a lungul vremii au fost foarte multe.”

Eva Șimon este jurnalistă de 25 de ani. Din 2000 conduce publicația săptămânală „Foia românească”. Publicația are 65 de ani de când apare și se ocupă de comunitatea românească din Ungaria. Dacă angajații televiziunii maghiare de stat au refuzat să ne acorde interviuri invocând o prevedere din contractul de muncă ce le interzice să-și exprime liber opiniile, Eva Șimon a acceptat.

Ea spune că în ultimii ani a observat cum prestigiul presei a scăzut peste tot în lume, dar în estul Europei parcă și mai mult. Constrângerile financiare și politice, dar și o diluare a exigenței profesionale au redus substanțial credibilitatea și puterea presei. „Prestigiul presei a scăzut foarte mult, foarte mulți jurnaliști nu au pregătirea necesară. Pulitzer a înființat școala de jurnalism tocmai pentru a crea o profecție aparte, una specială așa cum e aceasta. În ultima sută de ani s-a creat o diferență foarte mare între jurnalistul bun, bine pregătit care scrie numai în publicațiile bune, de nișă, cu puțini cititori și jurnaliștii slabi care scriu în ziarele populare cu tiraje mari, citite de tot mai mulți. Și atunci, diferența aceasta se vede și în societate. Ori Pulitzer asta a încercat să facă, ziare bune, scrise de profesioniști care să fie și atractive pentru a fi citite de cât mai mulți. Numai așa ridici și nivelul de înțelegere și informare al populației. Pe de altă parte intervine politica și banul, pentru că banul conduce presa. Dacă mă uit la televiziunea de stat progubernamentală și la cea de opoziție parcă văd două lumi complet diferite, atât de mult diferă felul în care ni se prezintă realitatea. Dacă mă uit la Duna Tv, sistemul de manipulare e atât de subtil, practic îți spală creierul fără să știi, prezintă știri confortabile, iar omul se uită la ce e mai

Cei trei Pulitzer, bunicul, fiul și nepotul.

Cel din urmă desemnat cetățean de onoare al orașului Makó când a vizitat orașul

comod, unde se arată cât mai puține probleme. Iar în rândul jurnaliștilor s-a încetățenit autocenzura. Frica din comunism n-o s-o scoatem ușor din oameni. Dacă e să mă uit comparativ, mi se pare că presa din România păcătuiește invers, prin prea mult scandal, stilul deranjant al incendiilor permanente, ori și asta îl năucește pe om și-l face imun la orice. Dar nu pot să spun că e mai liberă prin asta.”

„Foia românească”, publicația destinată diasporei istorice românești, trece prin dificultăți financiare tocmai pentru că a dorit să rămână independentă față de politic, chiar și față de cei care reprezintă Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, după cum mărturisește Eva Șimon. Dacă face apel pentru fonduri, spune ea, Ungaria ridică din umeri, iar România tace. Deși spațiul de emisie la tv și radio sau numărul de publicații prevăzute de lege au rămas neschimbate, s-a modificat însă numărul de angajați, numărul de salariați. „Ceea ce făceau altă dată cinci oameni, acum trebuie să facă doi. Dar dacă nu te poți scula într-o dimineață din pat, rămâne emisiile în aer? Plus faptul că așa scade calitatea produsului și crește teama de concediere. Și asta e o formă de constrângere și reducere a libertății presei. Închiderea cotidianului Népszabadság a fost un semnal mult mai serios decât a fost tratat”, spune ziarista.

În 8 octombrie 2016, cotidianul Népszabadság, de orientare centru-stânga, care apărea în Ungaria din 1956 neîntrerupt, s-a închis. Era cotidianul care susținuse ideea Uniunii Europene și politicile SUA. Au existat voci care au spus că ziarul a fost închis prin manevre de culise ale partidului de guvernământ Fidesz. Alții au susținut că adevărata cauză a fost falimentul financiar.

Cotidianul american New York Times relatează în octombrie 2016 că, în acea vineri, jurnaliștii de la Nepszabadsag au început să se mute din vechiul sediu, urmând ca duminică să înceapă lucrul în cel nou. Redactorul șef le-a promis tuturor pizza pentru a sărbători mutarea. Sâmbătă, însă, jurnaliștii nu au putut accesa nici mailurile de serviciu, nici arhiva de pe serverul ziarului, mai mult, chiar site-ul publicației dispăruse cu totul.

Roland Baksa, jurnalist de investigații la Nepszabadsag, spune referindu-se la anchetele publicate că a fost „conștient că aceste povești s-ar putea să nu fie pe placul guvernului lui Viktor Orban”, dar el nu se aștepta la o măsură atât de drastică a „închiderii redacției noastre”.

Cu toții au văzut în acest eveniment o măsură de represalii a guvernului maghiar, pe care l-au perceput tot mai puțin tolerant la critici și dezvăluiri neplăcute. Reprezentantul guvernului, purtătorul de cuvânt Bence Tuzson, a respins aceste acuzații. „Adevărata încălcare a libertății presei ar fi fost în cazul în care guvernul ar fi intervenit în decizia unui proprietar de mass-media”, a declarat el într-un interviu în care a negat orice rol al Guvernului Orban în această poveste.”

Mai la Est de Est și chiar la Vest

În România, în ultimii zece ani, presa a suferit importante schimbări. Multe publicații au încetat să mai apară în ediții print, altele au dispărut cu totul. Aici situația a ajuns critică nu doar din cauze economice cum ar fi criza financiară mondială, dar și din cauze interne: ceea ce ar fi trebuit să fie un patronat luminat care să militeze pentru respectarea adevărului, legii și a statului de drept, s-a dovedit a fi format din oameni culpabili, declarați vinovați în fața justiției de fraude, abuzuri, furturi și înșelătorii. „Mogulii” presei românești au intrat rând pe rând în pușcării: Sorin Ovidiu Vântu, Dan Voiculescu, Adrian Sârbu, Dan Adamescu, Dan Diaconescu, Marcel Păcuraru, și ultimul, Sebastian Ghiță, patronul unei televiziuni, este dat în urmărire internațională.

Seară duhovnicească la Micherechi

În duminica din 25 iulie, la biserica ortodoxă din Micherechi a avut loc o seară duhovnicească organizată de Adunarea *Oastea Domnului* din această localitate, împreună cu Parohia ortodoxă. La eveniment au participat și membri ai Oastei Domnului din România, din localitățile Caransebeș, Oradea și Avram Iancu.

Oastea Domnului, ca mișcare duhovnicească, a crescut în cadrul Bisericii Ortodoxe Române, și până astăzi a devenit o realitate vie a zilelor noastre. Oastea a luat ființă în anul 1923, la inițiativa preotului ardelean Iosif Trifa. După 1948, mișcarea a fost declarată ilegală de regimul comunist. În această perioadă, Oastea Domnului a fost condusă de Traian Dorz, care a stat 17 ani în pușcărie pentru acest motiv.

În Ungaria, însă, singura adunare a Oastei Domnului a funcționat și înainte de 1990, iar după schimbarea sistemului politic, ostașii din Micherechi s-au reîntâlnit cu mișcarea reînviată a ostașilor din România.

În ziua de 25 iunie am putut fi martorii unei astfel de întâlniri. Părintele *Marian Mărcuș* din Caransebeș, împreună cu câțiva ostași din Județul Bihor au fost oaspeții Parohiei Ortodoxe Române și a Adunării Oastea Domnului din localitate.

„Cu frații ostași din România ne întâlnim la mormântul din Mizieș, al lui Traian Dorz. Acolo legăm noi prietenii și începem să ne vizităm reciproc”, ne-a mărturisit *Aurica Gurzău* de la Micherechi, organizatoarea programului duhovnicesc. „Venim cât se poate de des la Micherechi, chiar și de mai

multe ori pe an, ca să ne putem hotărî împreună, să fim niște oameni adevărați, a spus părintele Mărcuș care a încântat credincioșii adunați în biserica din Micherechi cu cântările practice de ostași.

La eveniment au participat și *Petru și Ovidiu Caba* de la Oradea, iar credincioșii au fost salutați și de ierarhul locului, de Preasfințitul *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria.

T.B.

Pulitzer și povestea lui, din Macău la Missouri (2)

Presa atașată acestor „moguli” fie continuă să fie tributară intereselor lor fie încearcă să se spele de trecut și să recâștige încrederea publicului. În același timp, o parte mica a presei independente luptă pentru a câștiga un public pervertit de presa interesată, deturnată de la misiunea ei. Va reuși?

În Statele Unite ale Americii după câștigarea alegerilor și curând după instalarea la Casa Albă, președintele Donald Trump a interzis accesul la conferințele de presă al mai multor televiziuni și publicații: BBC, CNN, The New York Times și BuzzFeed. Pe Statuia Libertății se afișează mesaje care amintesc de America de altădată.

Premiile Pulitzer și presa de azi

La 100 de ani de la apariția Premiilor Pulitzer, Joyce Dehli crede că jurnalismul zilelor noastre „trebuie să fie reconstruit ca o forță democratică esențială”.

Joyce Dehli (membru prestigios al comitetului Pulitzer) notează faptul că la un moment dat zările locale și cele regionale alimentează cu informații pe cele naționale. Pot oare noile parteneriate și strategii să revitalizeze jurnalismul local și să restabilească legăturile?

Acesta observă, spre exemplu, cum publicațiile locale au trecut cu vederea multe dintre poveștile nespuse și împăcările de viață ale oamenilor din mediul rural al Americii și susținerea lor latentă pentru Donald Trump, nereușind astfel să preconizeze viitoarea victorie a acestuia. Astfel, chiar dacă asistăm și astăzi la indiscutabile mostre de jurnalism veritabil, până și cele mai apreciate publicații din ziua de astăzi se chinuiesc în mod inadmisibil de mult să acopere subiectele și problemele reale ale comunităților locale pe care le reprezintă.

Și aceasta, pentru că demersul necesită multă atenție față de diversele surse, examinarea temeinică a informației și atenta observare a guvernului în acțiune. Cere timp și abilitate și interes și sprijin din partea editorilor sau altor lideri de presă ai comunității, cărora să le și pese.

Odată, marii jurnaliști ai țării își luau cu regularitate informațiile și se hrăneau cu munca jurnaliștilor locali, în special din cea a celei regionale. Adevărul este că niciodată jurnaliștii marilor publicații de pe Coasta nu s-au descurcat în a acoperi satisfăcător aria de informații preluate de la oamenii din toată țara.

Dacă aceste ziare locale se descurcau mai bine în a identifica problemele americanului de rând din zona rurală, ele ar fi putut determina o mai bună înțelegere a rezultatului alegerilor sau chiar ar fi putut să le influențeze.

Premiile Pulitzer și școala de Jurnalism

Școala de Jurnalism a fost fondată prin testamentul lui Joseph Pulitzer. În 1892, Pulitzer a oferit președintelui Universității Columbia, Seth Low, bani pentru a înființa prima școală din lume de jurnalism. Universitatea, inițial, a refuzat banii. A fost nevoie de mulți ani pentru ca donația lui Pulitzer de două milioane de dolari să dea roade și să se pună bazele unei școli de jurnalism. Primele clase au început la 30 septembrie 1912, cu un corp de aproximativ 100 de studenți și absolvenți din 21 de țări. Clădirea era încă în construcție la momentul respectiv. Premiile Pulitzer se acordă anual de către Fundația Pulitzer din 1917 încoace. Ele se acordă pentru 21 de categorii, câștigătorului i se decernează un certificat și suma de 15.000 de dolari (sumă care a crescut de la 10 mii de dolari și care se acordă în 2017 cu ocazia centenarului). Câștigătorul la categoria serviciu public (sau marele câștigător) primește medalia de aur. Sunt 102 jurați selecționați în fiecare an de către Comitetul Premiilor Pulitzer care alcătuiesc 20 de jurii pentru 21 de categorii. Un juriu face recomandări pentru ambele premii de fotografie. În lumea jurnaliștilor și scriitorilor din Statele Unite, Premiul Pulitzer este un premiu similar ca prestigiu cu premiului Nobel acordat cercetătorilor, scriitorilor și oamenilor de știință din întreaga lume sau cu premiul Oscar din cinematografie. El a fost câștigat de-a lungul anilor de William Faulkner, Saul Bellow, Ernest Hemingway, Eugene O'Neill, Tennessee Williams.

Niciun artist nu aspiră la faimă fără să știe despre culori și forme sau fără să știe să deseneze. Dar, dacă citim articole apărute în presă dăm peste oameni care și-au început deja cariera fără să aibă idee să scrie. În nicio profesie nu e arta scrisului mai importantă pentru că deși efemeră, este literatura celor mulți.

Joseph Pulitzer „Plănuind o școală de jurnalism—conceptul de bază 1904” în *The Nord American Revue*

(Autori: Ruxandra Hurezean și Vakarc Loránd; Articol apărut în revista „Sinteza”, din Cluj, martie 2017. Preluat cu acordul autorilor.)

Cupa Internațională de Șah „Al. Hoțopan” a găzduit și un campion mondial

După câteva săptămâni de pregătire, sâmbăta trecută, pe 1 iulie, a fost organizată cea de a VIII-a ediție a Cupei de Șah „Alexandru Hoțopan”, care s-a desfășurat la sediul redacției revistei „Foaia românească” din Iula. La competiția de șah au participat, pe lângă jucătorii care vin de opt ani consecutiv la această întâlnire, și mulți jucători noi din Arad, Serbia și Ungaria de la Rătișor, Bichișciaba, Iula, etc. S-a dat dovadă că tot mai mulți profesioniști sunt curioși de concursul nostru. Astfel, între cei 28 de șahiști prezenți și de data aceasta a participat la competiție *Sida Flavia*, care cu câteva săptămâni în urmă a obținut, la Iași, titlul de campion mondial la categoria de vârstă –7 ani.

Dintre jucătorii noștri de odinioară, din păcate, numai *Petru Țapoș* a participat la competiție.

Cei 28 de fani ai șahului au concurat în șase categorii. După ce s-au adunat, organizatorii au alcătuit categoriile și primele perechi la table.

Și de data aceasta am avut onoarea să-l cinstim în mijlocul nostru pe domnul *Florin Trandafir Vasiloni*, consul general la Consulatul General al României la Iula, care a deschis competiția.

Participanții la concurs au fost:

Fotoreportaj și calificări în pagina a 12-a

Categoria A:

Pau Voina (Rătișor/Serbia) Jovanovic Slavko (Rătișor/Serbia) Rankov Petar (Rătișor/Serbia) Bányai István (Iula), Petru Țapoș (Iula), Ábrahám Lajos (Iula), Câmpianu Alin (Arad)

Categoria B:

jun. Krasznai Csaba (Budapesta), Orz Ștefania Ramona (Arad), Valackai Dávid (Budapesta)

Categoria C:

Moțiu Victor (Arad), Sida Flavia Maria (Arad), Sida Flavius (Arad)

Categoria D:

Borbola Csaba (Iula), Drazic Alexander (Rătișor/Serbia), Jánk Andreea (Iula), Krasznai Csaba (Budapesta), Sallai János (Bichișciaba), Gheorghe Kozma (Bichișciaba)

Categoria E:

Borbola Csaba Gellért (Iula), Hălmăjan Marian Mirel (Arad), Hălmăjan Julian Teodor (Arad), Szatmári Martin (Iula)

Categoria F:

Balint Gurzău (Iula), Borbola Barna (Iula), Jakus Zétény (Iula), Márkus Tamás (Iula), Márkus Viktor (Arad)

Arbitrajul a fost și de această dată profesionist, datorită faptului că *Alin Câmpianu* a introdus toate rezultatele la calculator și cu ajutorul căruia a împărțit perechile la table.

Diplomele, cupele, medaliile și cadourile au fost înmânate de domnul *Florin Vasiloni*, *Mitică Cosma*, *Alin Câmpianu* și *Ioan Kozma* (organizatorul competiției).

După premiarea concurenților toți participanții am luat masa împreună (o pizza gustoasă) și am avut ocazia să povestim și să ne cunoaștem mai bine între noi.

Florin Vasiloni: – Vă mulțumesc că și de data asta m-ați invitat la competiția aceasta sportivă. E o mare bucurie să vezi împreună la o masă români, sârbi și maghiari, tineri și vârstnici, femei și bărbați, la o competiție tradițională organizată de românii din Iula. E un lucru frumos că, timp de opt ani, în fiecare vară vă amintiți de unul dintre cei mai mari șahiști români de peste hotare, de domnul Alexandru Hoțopan, care a fost ziarist și redactor-șef la Foaia Noastră. Promit că voi ajuta și pe mai departe să vă fac relații cu mai multe cluburi de șah din România. Organizatorilor le doresc mult succes și pe mai departe ca să poată duce tradiția aceasta cât mai mult, iar jucătorilor mult succes.

Pau Voina: – Mă bucur că am avut posibilitatea să particip la competiția dumneavoastră. Nu m-am gândit că vor fi atât de buni concurenți. A fost un concurs tare și bine organizat. Sper să pot să vin și la anul. Iar cu această ocazie doresc că vă adresez o invitație, între 4–6 august, la Rătișor, la competiția noastră.

Ábrahám Lajos: – M-am distrat bine și m-am simțit bine la dumneavoastră. Cred că și la anul o să ne întâlnim.

Mama lui Szatmári Martin: – Cu băiatul meu am participat la câteva competiții, dar să știți că aici ne-am simțit cel mai bine.

*

Concursul a fost sponsorizat de Florin Trandafir Vasiloni, consul general la Consulatul General din Iula, de săptămânalul „Foaia românească”, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, cărora le mulțumim tare mult pentru ajutor. Tablele ni le-a împrumutat pe gratis domnul Túróczi Géza.

MIC

Glume

Azi, când am ajuns acasă, nu mi-a venit să cred ce am auzit de la nevastă-mea și anume că fiul meu de cinci ani nu e de fapt al meu! Am fost distrus! Ea mi-a spus că, altădată, să fiu mai atent pe cine iau de la școală!

– Alo, ce faci?
– Ard calorii!
– Adică faci gimnastică?
– Nu, îmi prăjesc niște carne...

– Tată, pot să te îmbrățișez?
– Nu mai am niciun ban. M-a îmbrățișat mama ta mai devreme...

Am intrat în magazin să cumpăr salam, iar la casă observ un anunț „Ofertă specială, la un cumpărarea unei sticle de votcă, primești gratis 0,5 l de suc”... Și așa de tare mi-a venit o poftă de suc...

Nu că mă laud, dar pot să spun că sunt unul dintre cei mai bine văzuți angajați de la serviciu! Trei camere de luat vederi stau pe mine.

Unele fete se îndrăgostesc de un chip frumos, altele sunt vrăjite de cuvinte dulci, iar altele nu pot rezista unei purtări tandre. Pentru toate celelalte, există MasterCard!

Tatăl este chemat la școală:

– Fiul dv. a desenat pe bancă o muscă, aproape reală, și mi-am zdrobit pumnul încercând să o omor.

– Ha! Să mă fi văzut pe mine, când am intrat în baie și, văzând în cadă un crocodil pictat, de frică, am ieșit printr-o ușă pictată...

– L-am vizitat pe Costică la spital. Să știi că va mai rămâne o vreme...

– De unde știi? L-ai văzut pe doctor?

– Nu, dar am văzut-o pe asistentă...

– De ce nu vă găsiți o femeie să ieșiți cu ea în oraș, să vă distrați? Nu v-ar plăcea?

– Ba da, mi-ar plăcea!

– Și atunci de ce nu o faceți? Sunteți timid?

– Nu, dar nu mă lasă nevastă-mea!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Teatru

Spectacole de excepție,
în iulie, la Teatrul de Vară
din Arad

Cea de-a V – a ediție a Teatrului de Vară Ethos, organizată de Consiliul Județean Arad prin centrul Cultural Județean Arad, continuă în luna iulie cu o serie de spectacole de primă mână. Pe scena din curtea Centrului Cultural Județean vor urca, în fiecare miercuri, începând cu ora 20.00, actori de marcă ai scenei românești.

12 iulie – Și veni bărbatul la femeie
(Teatrul de Artă București)

Teatrul de Artă București revine la Arad cu o comedie „acidulată”, o farsă plină de replici strălucitoare, o privire amuzată asupra unui cuplu care vrea să o ia de la capăt, cu Mihaela Sîrbu și Lucian Pavel în rolurile principale.

19 iulie – Mă mut sau nu mă mut?
Aceasta e - ntrebarea
(Teatrul Principal)

„Mă mut sau nu mă mut? Aceasta e-ntrebarea!” îi reunește pe Adriana Trandafir, Adrian Păduraru, Carmen Tănase, Andreas Petrescu, Doina Teodoru, Oana Pușcatu și Gabriel Fătu, sub bagheta regizorală a lui lui Gelu Colceag.

26 iulie – Dor de Eminescu
(Teatrul Național București)

Doi mari artiști ai scenei culturale române, actorul Ion Caramitru și clarinetistul Aurelian Octav Popa, vor aduce un omagiu inedit marelui poet național Mihai Eminescu, pe scena Teatrului de Vară. Spectacolul „Dor de Eminescu” este alcătuit pe baza unor selecțiuni din manuscrisele de poezie, proză și filosofie ale marelui poet, prezentând „un dialog în care cuvântul rostit se completează cu muzica”. „Dor de Eminescu” este titlul spectacolului prin care actorul Ion Caramitru și clarinetistul Aurelian Octav Popa îi aduc un omagiu poetului nepe-reche...

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

10 IULIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

11 IULIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: EU aleg România – 100 de personalități 16.30: Storymania – Radio România Cultural 17.55: Încheiere

12 IULIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 17.00: Știri 17.20: Clubul sporterilor 17.55: Încheiere

13 IULIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: O istorie scurtă a românilor povestită celor tineri de către istoricul Neagu Djuvara 17.55: Încheiere

14 IULIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Evenimente culturale din zona de vest a României / Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – 100 de povești de aur ale sportului românesc 17.30: Izvoarașul – revistă de etnografie și folclor (Gabriela Rusu Păsărin, Radio Oltenia) 17.55: Încheiere

15 IULIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.15: File de calendar 16.30: Gala Festivalului Național de Folclor „Lică Militaru” / Drăgănești, jud. Olt 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

16 IULIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6721, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

PRECÔCE adj. invar.

(Despre ființe și însușiri ale lor) Care se dezvoltă fizic sau psihic înainte de vârsta normală, care este mai matur decât alții de aceeași vârstă. (Despre plante sau fructe) Care ajunge la maturitate foarte devreme, care înfrunzește devreme sau se coace repede; timpuriu, vârtic. – Din fr. *précoce*, lat. *praecox*, -cis.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 12 iulie, Duna TV, ora 7.50

miercuri, 12 iulie, Duna World, ora 15.05

Săptămâna aceasta emisiunea televizată va cuprinde un material despre programul duhovnicesc organizat de Adunarea Oastea Domnului din Micherechi, în luna iunie, eveniment la care a fost invitat și părintele Marian Mărcuș din Caransebeș, alături de un grup de credincioși din Caransebeș și Oradea. Emisiunea va continua cu un mic serial început săptămâna trecută, despre rușii lipoveni din România, iar acum, cu ajutorul profesorului universitar Leonte Ivanov vom afla alte amănunte despre trecutul acestei naționalități.

Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: Marius Maghiaru
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel./fax: (+36-66) 463-951
Președinte: Tiberiu Iuhas
E-mail: atru@globonet.hu
Web: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431,
(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693
Coordonator: Eunicia Trif
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu

Web: www.icr.ro/budapestaInstitutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Director: dr. Maria Berényi
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17
Director: Mariana Negreu Vetró
E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

Rezultatele concursului de șah „Al. Hoțopan” 2017

Categoria **A**

- I. Pau Voina (Rătișor/Serbia)
- II. Jovanovic Slavko (Rătișor/Serbia)
- III. Rankov Petar (rătișor/Serbia) Bányai István (Jula),
Petru Țapoș (Jula), Ábrahám Lajos (Jula), Câmpianu Alin (Arad)

Categoria **D**

- I. Drazic Alexander (Rătișor/Serbia)
- II. Sallai János (Bichișcsaba)
- III. Krasznai Csaba (Budapesta), Gheorghe Kozma
(Bichișcsaba), Borbola Csaba (Jula), Jánk Andreea (Jula)

Categoria **B**

- I. Orz Ștefania Ramona (Arad)
- II. Valackai Dávid (Budapesta)
- III. jun. Krasznai Csaba (Budapesta)

Categoria **C**

- I. Moțiu Victor (Arad)
- II. Sida Flavius (Arad)
- III. Sida Flavia Maria (Arad)

Categoria **E**

- I. Hălmăjan Marian Mirel Arad
- II. Hălmăjan Julian Teodor (Arad)
- IV. Szatmári Martin (Jula), Borbola Csaba Gellért (Jula)

Categoria **F**

- I. Márkus Viktor (Arad)
- II. Jakus Zétény (Jula)
- III. Balint Gurzău (Jula)
Borbola Barna (Jula)
Márkus Tamás (Jula)

**FOAIA
românească**

7 iulie
2017

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2017: 3 luni 1200 forinți; 6 luni 2400 forinți; 1 an 4800 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la MAE-DPRRP (București, România).